

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.2.2019
COM(2019) 107 final

2019/0057 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Το άρθρο 54 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή¹ προβλέπει ότι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορεί να συντονίζει την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να αναλαμβάνει δράσεις στα εξωτερικά σύνορα ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μιας τρίτης χώρας που γειτονεύει τουλάχιστον με ένα από αυτά τα κράτη μέλη, εάν συμφωνεί η εν λόγω γειτονική τρίτη χώρα, ακόμα και στο έδαφος αυτής της τρίτης χώρας.

Σύμφωνα με το άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624, στις περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε τρίτη χώρα σε δράσεις όπου τα μέλη της ομάδας θα έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες ή όταν άλλες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες το απαιτούν, η Ένωση συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα. Η συμφωνία περί καθεστώτος καλύπτει όλες τις πτυχές που είναι απαραίτητες για τη διεξαγωγή των δράσεων. Ορίζει ιδίως το εύρος της επιχείρησης, την αστική και ποινική ευθύνη και τα καθήκοντα και τις εξουσίες των μελών των ομάδων. Η συμφωνία περί καθεστώτος διασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια αυτών των επιχειρήσεων.

Βάσει των οδηγιών διαπραγμάτευσης που εξέδωσε το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπραγματεύτηκε με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη τη συμφωνία με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη («συμφωνία περί καθεστώτος») με στόχο τη δημιουργία του νομικού πλαισίου που θα καταστήσει δυνατή την άμεση ανάληψη δράσης μέσω της κατάρτισης επιχειρησιακών σχεδίων στις περιπτώσεις όπου απαιτείται άμεση αντίδραση. Παρότι οι μεταναστευτικές ροές στην περιοχή είναι πολύ χαμηλότερες σε σύγκριση με τα έτη 2015 και 2016, τα δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος προσαρμόζουν γρήγορα στις νέες συνθήκες τις διαδρομές και τις μεθόδους που ακολουθούν για τη διακίνηση παράτυπων μεταναστών. Από τις αρχές του 2018, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη βρέθηκε αντιμέτωπη με αυξημένη εισροή μεταναστών. Εφόσον τεθεί σε ισχύ η συμφωνία περί καθεστώτος, οι αρμόδιες αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και των κρατών μελών της ΕΕ, υπό τον συντονισμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, θα είναι σε πολύ καλύτερη θέση να ανταποκρίνονται με ταχύτητα σε τέτοιου είδους εξελίξεις.

Η επισυναπτόμενη πρόταση απόφασης του Συμβουλίου συνιστά τη νομική πράξη για την υπογραφή της συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης.

Στις 16 Οκτωβρίου 2017, η Επιτροπή έλαβε την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου για την έναρξη διαπραγματεύσεων με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη με αντικείμενο συμφωνία περί καθεστώτος για δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία περί καθεστώτος ξεκίνησαν στις 9 Ιουλίου 2018, ενώ στις 10 Οκτωβρίου 2018 πραγματοποιήθηκε δεύτερος γύρος. Η συμφωνία περί καθεστώτος μονογραφήθηκε από τους επικεφαλής των ομάδων διαπραγμάτευσης.

¹ EE L 251 της 16.9.2016, σ. 1.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι στόχοι που έθεσε το Συμβούλιο στις οδηγίες διαπραγμάτευσης έχουν επιτευχθεί και ότι η συμφωνία περί καθεστώτος είναι αποδεκτή από την Ένωση.

Τα κράτη μέλη ενημερώθηκαν και ζητήθηκε η γνώμη τους στη σχετική ομάδα εργασίας του Συμβουλίου.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Δεκατέσσερα κράτη μέλη έχουν συνάψει διμερείς συμφωνίες, που ισχύουν επί του παρόντος, με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη: οι συμφωνίες αυτές περιλαμβάνουν σειρά κοινών μέτρων όπως συνοριακοί έλεγχοι, επιτήρηση, περιπολίες, επιστροφή κ.λπ. Επίσης, ισχύει ήδη ρύθμιση εργασίας μεταξύ του Υπουργείου Ασφαλείας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής· προβλέπεται ειδικότερα η τακτική συμμετοχή των εκπροσώπων της συνοριακής αστυνομίας του Υπουργείου Ασφαλείας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης σε κοινές επιχειρήσεις υπό τον συντονισμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, ως παρατηρητών στο έδαφος των κρατών μελών, κατόπιν συμφωνίας του κράτους μέλους υποδοχής.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση² βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες. Ένας από αυτούς είναι η διαχείριση των συνόρων: προϋποθέτει καλύτερη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, ιδίως μέσω δράσεων αλληλεγγύης προς τα κράτη μέλη που βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα, καθώς και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της συνοριακής διέλευσης. Η ενίσχυση του ελέγχου των συνόρων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης θα έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, ιδίως στα εξωτερικά σύνορα της Κροατίας, καθώς και στα σύνορα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Η περαιτέρω ενίσχυση της ασφάλειας³ στα εξωτερικά σύνορα συνάδει επίσης με το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια³.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της παρούσας πρότασης απόφασης του Συμβουλίου είναι το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο β) και δ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ.

Η σύναψη συμφωνιών περί καθεστώτος από την ΕΕ προβλέπεται ρητά στο άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624, το οποίο ορίζει ότι στις περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε τρίτη χώρα σε δράσεις όπου τα μέλη της ομάδας θα έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες ή όταν άλλες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες το απαιτούν, η Ένωση συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, η Ένωση έχει μεταξύ άλλων αποκλειστική αρμοδιότητα για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας όταν η σύναψη αυτή προβλέπεται σε νομοθετική πράξη της Ένωσης. Το άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 προβλέπει τη σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την εκάστοτε τρίτη χώρα. Ως εκ τούτου, η επισυναπτόμενη συμφωνία με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

² COM(2015) 240 final.

³ COM(2015) 185 final.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλογικότητα**

Λαμβανομένης υπόψη της ταχύτητας με την οποία τα δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος προσαρμόζουν τις διαδρομές και τις μεθόδους που ακολουθούν για τη διακίνηση παράτυπων μεταναστών, είναι απαραίτητη η συμμετοχή της ΕΕ για τη βελτίωση των ελέγχων στα σύνορα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Η εφαρμογή της συμφωνίας περί καθεστώτος είναι αναγκαία προκειμένου να παρασχεθεί στις αρμόδιες αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και των κρατών μελών της ΕΕ, υπό τον συντονισμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, η δυνατότητα να ανταποκρίνονται με ταχύτητα σε τέτοιου είδους πιθανές εξελίξεις. Η συμφωνία θα καταστήσει δυνατή την ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη σε περίπτωση αιφνίδιας εισροής παράτυπων μεταναστών.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η παρούσα πρόταση συνάδει με το άρθρο 218 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει την έκδοση αποφάσεων του Συμβουλίου σχετικά με διεθνείς συμφωνίες. Δεν υπάρχει άλλη νομική πράξη που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την επίτευξη του στόχου που επιδιώκεται με την παρούσα πρόταση.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Άνευ αντικειμένου.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Δεν απαιτήθηκε εκτίμηση επιπτώσεων για τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη συμφωνία περί καθεστώτος.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Καθώς πρόκειται για νέα συμφωνία, δεν ήταν δυνατή η διενέργεια αξιολόγησης ή ελέγχου της καταλληλότητας υφιστάμενων νομικών πράξεων.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η συμφωνία περί καθεστώτος περιλαμβάνει διατάξεις που διασφαλίζουν την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων τα οποία επηρεάζονται από τις ενέργειες των μελών

της ομάδας που συμμετέχουν σε δράση την οποία συντονίζει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Οι διατάξεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα επεξηγούνται περαιτέρω στο σημείο 5 «Λοιπά στοιχεία».

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η συμφωνία περί καθεστώτος αυτή καθαυτή δεν συνεπάγεται δημοσιονομικές επιπτώσεις. Στην πραγματικότητα, κόστος συνεπάγεται η ανάπτυξη των ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής βάσει επιχειρησιακού σχεδίου και η σχετική συμφωνία επιχορήγησης. Το κόστος αυτό βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την ορθή παρακολούθηση της εφαρμογής της συμφωνίας περί καθεστώτος.

Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής αξιολογούν από κοινού κάθε κοινή επιχείρηση ή ταχεία επέμβαση στα σύνορα.

Ειδικότερα, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε συγκεκριμένες δράσεις συντάσσουν έκθεση μετά το πέρας κάθε δράσης σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας, μεταξύ άλλων και για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Ανευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας

Βάσει της παρούσας συμφωνίας, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής είναι σε θέση να αναπτύσσει ομάδες Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής με εκτελεστικές αρμοδιότητες στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη για τη διεξαγωγή κοινών επιχειρήσεων και ταχειών επεμβάσεων στα σύνορα. Παρότι η παρούσα συμφωνία δεν επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης για την επανεισδοχή προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια («συμφωνία επανεισδοχής ΕΚ-Βοσνίας-Ερζεγοβίνης»)⁴, οι ομάδες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής έχουν επίσης τη δυνατότητα, κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης επιχείρησης επιστροφής, να συνδράμουν τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη κατά τον προσδιορισμό των προς επανεισδοχή προσώπων στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη δυνάμει της συμφωνίας επανεισδοχής ΕΚ-Βοσνίας-Ερζεγοβίνης.

Οι ομάδες της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορούν να αναπτύσσονται στο έδαφος της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης μόνο στις περιοχές που συνορεύουν με τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και τα μέλη των ομάδων έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες στις εν λόγω περιοχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης κατά τα οριζόμενα στο επιχειρησιακό σχέδιο.

⁴ EE L 334 της 19.12.2007, σ. 66.

Επιχειρησιακό σχέδιο

Πριν από κάθε κοινή επιχείρηση ή ταχεία επέμβαση στα σύνορα πρέπει να συνομολογείται επιχειρησιακό σχέδιο μεταξύ του Οργανισμού και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Το εν λόγω επιχειρησιακό σχέδιο πρέπει επίσης να εγκρίνεται από το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη που συνορεύουν με την περιοχή των επιχειρήσεων.

Το σχέδιο ορίζει λεπτομερώς τις οργανωτικές και διαδικαστικές πτυχές της κοινής επιχείρησης ή της ταχείας επέμβασης στα σύνορα, καθώς και την περιγραφή και εκτίμηση της κατάστασης, τους επιχειρησιακούς σκοπούς και στόχους, το είδος του τεχνικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί, το σχέδιο εφαρμογής, τη συνεργασία με άλλες τρίτες χώρες, άλλους οργανισμούς και φορείς της Ένωσης ή διεθνείς οργανισμούς, τις διατάξεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τον συντονισμό, τη διοίκηση, τον έλεγχο, τη διάθρωση επικοινωνίας και υποβολής εκθέσεων, τις οργανωτικές ρυθμίσεις και την υλικοτεχνική υποστήριξη, την αξιολόγηση και τις οικονομικές πτυχές της κοινής επιχείρησης ή της ταχείας επέμβασης στα σύνορα.

Καθήκοντα και εξουσίες των μελών της ομάδας

Εν γένει, οι ομάδες έχουν την εξουσία να εκτελούν τα καθήκοντα και να ασκούν τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που απαιτούνται για τον έλεγχο των συνόρων και τις επιχειρήσεις επιστροφής. Τηρούν την εθνική νομοθεσία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης.

Οι ομάδες δρουν στο έδαφος της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης μόνον υπό τις εντολές και παρουσία συνοριοφυλάκων ή άλλων στελεχών των αστυνομικών δυνάμεων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης.

Τα μέλη της ομάδας φορούν τη δική τους στολή, όποτε χρειάζεται, και φέρουν στις στολές τους ευδιάκριτα προσωπικά στοιχεία αναγνώρισης και περιβραχιόνιο κυανού χρώματος με τα διακριτικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Οργανισμού. Φέρουν επίσης το έγγραφο διαπίστευσής τους προκειμένου να αναγνωρίζονται σαφώς από τις εθνικές αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης.

Τα μέλη της ομάδας δύνανται να φέρουν υπηρεσιακά όπλα, πυρομαχικά και εξοπλισμό σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του κράτους τους και τη νομοθεσία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Η συνοριακή αστυνομία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης ενημερώνει εκ των προτέρων τον Οργανισμό για τα υπηρεσιακά όπλα, τα πυρομαχικά και τον εξοπλισμό που επιτρέπονται, καθώς και για τους όρους χρησιμοποίησής τους. Ο Οργανισμός υποβάλλει εκ των προτέρων στη συνοριακή αστυνομία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης τον κατάλογο των υπηρεσιακών όπλων των μελών της ομάδας (τον τύπο και τον αριθμό σειράς των όπλων· τον τύπο και την ποσότητα των πυρομαχικών).

Τα μέλη της ομάδας δύνανται να κάνουν χρήση βίας, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης υπηρεσιακών όπλων, πυρομαχικών και εξοπλισμού, κατόπιν εγκρίσεως του κράτους τους και της συνοριακής αστυνομίας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, παρουσία συνοριοφυλάκων ή άλλου σχετικού προσωπικού της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Η συνοριακή αστυνομία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης μπορεί να επιτρέψει στα μέλη της ομάδας να κάνουν χρήση βίας ακόμα και σε περίπτωση απουσίας της.

Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη δύναται, κατόπιν αιτήματος, να κοινοποιεί σχετικές πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις εθνικές βάσεις δεδομένων στα μέλη της ομάδας, εάν αυτό είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των επιχειρησιακών σκοπών.

Προνόμια και ασυλίες των μελών της ομάδας

Τα μέλη της ομάδας χαίρουν ασυλίας όσον αφορά την ποινική δικαιοδοσία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης για όλες τις πράξεις που τελούνται κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων

τους («εν υπηρεσία»), ενώ αντιθέτως δεν χαίρουν ασυλίας για πράξεις που τελούνται «εκτός υπηρεσίας».

Το επιχειρησιακό σχέδιο καθορίζει με ακρίβεια τις δραστηριότητες που χαίρουν ασυλίας όσον αφορά την ποινική δικαιοδοσία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης.

Σε περίπτωση που μέλος της ομάδας κατηγορείται ότι διέπραξε ποινικό αδίκημα, ο εκτελεστικός διευθυντής του Οργανισμού, πριν από την έναρξη της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου, ενεργεί ταχέως και πιστοποιεί αν η συγκεκριμένη πράξη τελέσθηκε ή όχι κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων του εν λόγω μέλους. Ο εκτελεστικός διευθυντής του Οργανισμού λαμβάνει την απόφασή του έπειτα από επισταμένη εξέταση τυχόν παρατηρήσεων της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους που έχει διαθέσει τον εν λόγω συνοριοφύλακα ή μέλος του λοιπού σχετικού προσωπικού και των αρμόδιων αρχών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης.

Τα προνόμια που χορηγούνται στα μέλη της ομάδας και η ασυλία όσον αφορά την ποινική δικαιοδοσία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης δεν συνεπάγονται εξαίρεσή τους από τη δικαιοδοσία του κράτους μέλους καταγωγής.

Παρόμοιο καθεστώς ισχύει για την αστική και διοικητική ευθύνη των μελών της ομάδας.

Η ασυλία των μελών των ομάδων όσον αφορά τη δικαιοδοσία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης μπορεί να αρθεί από το κράτος μέλος το οποίο έχει διαθέσει τον συγκεκριμένο συνοριοφύλακα ή μέλος του λοιπού σχετικού προσωπικού. Η εν λόγω άρση της ασυλίας πρέπει πάντοτε να είναι ρητή.

Η συμφωνία προβλέπει μηχανισμό αποζημίωσης. Ο μηχανισμός αποζημίωσης βασίζεται στο άρθρο 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή. Εάν η ζημία προκληθεί από μέλος της ομάδας «εν υπηρεσία», υπεύθυνη είναι η Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Εάν η ζημία προκληθεί «εν υπηρεσία» από μέλος της ομάδας συμμετέχοντος κράτους μέλους, από βαριά αμέλεια ή εκούσια παράβαση καθήκοντος, ή εάν η πράξη τελέστηκε «εκτός υπηρεσίας», η Βοσνία-Ερζεγοβίνη μπορεί να ζητήσει μέσω του εκτελεστικού διευθυντή του Οργανισμού την καταβολή αποζημίωσης από το οικείο συμμετέχον κράτος μέλος. Εάν η ζημία προκληθεί από μέλος του προσωπικού του Οργανισμού, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη μπορεί να ζητήσει την καταβολή αποζημίωσης από τον Οργανισμό.

Δεν είναι δυνατή η λήψη εκτελεστικών μέτρων κατά των μελών της ομάδας, εκτός από την περίπτωση που κινείται εναντίον τους ποινική ή αστική διαδικασία η οποία δεν συνδέεται με τα επίσημα καθήκοντά τους.

Τα περιουσιακά στοιχεία των μελών της ομάδας που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των επίσημων καθηκόντων τους δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης. Σε αστικές διαδικασίες, τα μέλη της ομάδας δεν υπόκεινται σε περιορισμούς της προσωπικής τους ελευθερίας ούτε σε άλλα αναγκαστικά μέτρα.

Τα μέλη της ομάδας εξαιρούνται από τις διατάξεις περί κοινωνικής ασφάλισης που ενδέχεται να ισχύουν στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχονται για τον Οργανισμό. Επίσης, εξαιρούνται από οποιαδήποτε μορφή φορολόγησης στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη του μισθού και των αποζημιώσεων που λαμβάνουν από τον Οργανισμό ή από τα κράτη μέλη τους, καθώς και των εσόδων που προέρχονται από πηγές εκτός Βοσνίας-Ερζεγοβίνης.

Οι αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης επιτρέπουν την είσοδο και την έξοδο ειδών που προορίζονται για προσωπική χρήση των μελών της ομάδας και χορηγούν απαλλαγή, όσον

αφορά τα εν λόγω είδη, από όλους τους τελωνειακούς δασμούς, φόρους και άλλους δασμούς και επιβαρύνσεις (εκτός από τα τέλη αποθήκευσης, μεταφοράς και συναφών υπηρεσιών).

Οι προσωπικές αποσκευές των μελών της ομάδας μπορούν να υπόκεινται σε έλεγχο, μόνον εάν δημιουργούνται βάσιμες υποψίες ότι περιέχουν είδη τα οποία δεν προορίζονται για προσωπική χρήση των μελών της ομάδας ή είδη των οποίων η εισαγωγή ή η εξαγωγή απαγορεύεται από το νόμο ή τα οποία υπόκεινται σε καραντίνα βάσει των κανονισμών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Ο έλεγχος των εν λόγω προσωπικών αποσκευών διεξάγεται μόνο παρουσία των εμπλεκόμενων μελών της ομάδας ή εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου του Οργανισμού.

Τα έγγραφα, η αλληλογραφία και η παρουσία των μελών της ομάδας είναι απαραβίαστα, εκτός από την περίπτωση εκτελεστικών μέτρων.

Οι αρμόδιες αρχές της Βοσνίας μπορούν να υποχρεώσουν τα μέλη της ομάδας, που είναι μάρτυρες, να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία, τηρουμένων πλήρως των διατάξεων περί ασυλίας όσον αφορά την ποινική, αστική και διοικητική δικαιοδοσία.

Έγγραφο διαπίστευσης

Ο Οργανισμός, σε συνεργασία με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, χορηγεί στα μέλη της ομάδας έγγραφο διαπίστευσης για τους σκοπούς του προσδιορισμού της ταυτότητάς τους από τις αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης ως απόδειξη των δικαιωμάτων του κατόχου να εκτελεί τα καθήκοντα και να ασκεί τις εξουσίες που του ανατίθενται βάσει της παρούσας συμφωνίας και του επιχειρησιακού σχεδίου. Το έγγραφο διαπίστευσης, σε συνδυασμό με έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, παρέχει στα μέλη της ομάδας πρόσβαση στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη χωρίς να χρειάζονται θεώρηση ή προηγούμενη έγκριση· το έγγραφο διαπίστευσης επιστρέφεται στον Οργανισμό μετά το πέρας της δράσης.

Θεμελιώδη δικαιώματα

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και την άσκηση των εξουσιών τους, τα μέλη της ομάδας σέβονται πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες, μεταξύ άλλων όσον αφορά την πρόσβαση στις διαδικασίες χορήγησης ασύλου, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, το δικαίωμα στην ελευθερία, την αρχή της μη επαναπροώθησης και την απαγόρευση των ομαδικών απελάσεων, τα δικαιώματα του παιδιού και το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Τα μέλη της ομάδας δεν κάνουν αυθαίρετα διακρίσεις εις βάρος ατόμων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Τα μέτρα που επηρεάζουν τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες είναι ανάλογα προς τους επιδιωκόμενους από αυτά τα μέτρα στόχους και σέβονται την ουσία αυτών των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Κάθε μέρος πρέπει να διαθέτει εν λειτουργία μηχανισμό υποβολής καταγγελιών για τον χειρισμό περιπτώσεων εικαζόμενης παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων που διαπράττεται από το προσωπικό του. Ο Οργανισμός έχει θεσπίσει τον μηχανισμό υποβολής καταγγελιών που αναφέρεται στο άρθρο 72 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και, ως εκ τούτου, εκπληρώνει την υποχρέωση αυτή. Ο Διαμεσολαβητής της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης («ο διαμεσολαβητής του οργανισμού ανθρωπίνων δικαιωμάτων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης») θα μπορούσε να ασχοληθεί με τις καταγγελίες αυτές, εκτός εάν η Βοσνία-Ερζεγοβίνη αποφασίσει να θεσπίσει μηχανισμό ειδικά επιφορτισμένο να χειρίζεται καταγγελίες που υποβάλλονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Τα μέλη της ομάδας επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι αναγκαία, και αναλογικά σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται στον Οργανισμό και στα κράτη μέλη της ΕΕ. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης διέπεται από την εθνική νομοθεσία.

Ο Οργανισμός, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και οι αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης συντάσσουν κοινή έκθεση σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα μέλη της ομάδας μετά το πέρας κάθε δράσης. Η εν λόγω έκθεση διαβιβάζεται στον υπεύθυνο θεμελιωδών δικαιωμάτων και στον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων του Οργανισμού, καθώς και στις αρμόδιες αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Ο υπεύθυνος θεμελιωδών δικαιωμάτων και ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων του Οργανισμού υποβάλλουν έκθεση στον εκτελεστικό διευθυντή του Οργανισμού.

Αναστολή και τερματισμός της δράσης

Τόσο ο Οργανισμός όσο και η συνοριακή αστυνομία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης μπορούν να αναστείλουν ή να τερματίσουν τη δράση, εφόσον κρίνουν ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας ή του επιχειρησιακού σχεδίου δεν τηρούνται από το άλλο μέρος.

Διαφορές και ερμηνεία

Κάθε ζήτημα που προκύπτει σε σχέση με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας εξετάζεται από κοινού από εκπροσώπους της συνοριακής αστυνομίας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και του Οργανισμού, οι οποίοι προβαίνουν σε διαβουλεύσεις το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη που συνορεύουν με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Ελλείψει τυχόν πρότερης διευθέτησης, οι διαφορές επί της ερμηνείας ή της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας διευθετούνται αποκλειστικά με διαπραγμάτευση μεταξύ της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία προβαίνει σε διαβουλεύσεις με κάθε κράτος μέλος που συνορεύει με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Κοινές δηλώσεις

Αμφότερα τα μέρη λαμβάνουν υπόψη ότι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής θα παρέχει στήριξη στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη για τον αποτελεσματικό έλεγχο των συνόρων της με οποιαδήποτε χώρα που δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με άλλα μέσα εκτός των αποστολών των ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής που διαθέτουν εκτελεστικές αρμοδιότητες.

Η στενή σύνδεση της Νορβηγίας, της Ισλανδίας, της Ελβετίας και του Λιχτενστάιν με τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν αντικατοπτρίζεται σε κοινή δήλωση που επισυνάπτεται στη συμφωνία.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχεία β) και δ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ), σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624⁵ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, προβλέπει ότι, στις περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε τρίτη χώρα σε δράσεις όπου τα μέλη της ομάδας θα έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες ή όταν άλλες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες το απαιτούν, η Ένωση συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα. Η συμφωνία θα πρέπει να καλύπτει όλες τις πτυχές που είναι απαραίτητες για τη διεξαγωγή των δράσεων.
- (2) Στις 16 Οκτωβρίου 2017, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή για την έναρξη διαπραγματεύσεων με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη με αντικείμενο συμφωνία για δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη («συμφωνία»).
- (3) Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν επιτυχώς με τη μονογράφιση της συμφωνίας.
- (4) Η παρούσα απόφαση συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει το Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την απόφαση 2000/365/ΕΚ του Συμβουλίου⁶. συνεπώς, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (5) Η παρούσα απόφαση συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία, σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/ΕΚ του

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1624 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 863/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου και της απόφασης 2005/267/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 251 της 16.9.2016, σ. 1).

⁶ Απόφαση 2000/365/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 131 της 1.6.2000, σ. 43).

Συμβουλίου⁷. συνεπώς, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

- (6) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (7) Επομένως, η Συμφωνία θα πρέπει να υπογραφεί εξ ονόματος της Ένωσης, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία, και οι επισυναπτόμενες δηλώσεις θα πρέπει να εγκριθούν.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η υπογραφή της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη («συμφωνία»), εγκρίνεται εξ ονόματος της Ένωσης, με την επιφύλαξη της σύναψής της εν λόγω συμφωνίας.

Άρθρο 2

Οι δηλώσεις που επισυνάπτονται στην παρούσα απόφαση εγκρίνονται εξ ονόματος της Ένωσης.

Άρθρο 3

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου καταρτίζει την πράξη εξουσιοδότησης του/των προσώπου/-ων που θα ορίσουν οι διαπραγματευτές της συμφωνίας για την υπογραφή της, με την επιφύλαξη της σύναψής της,

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία της έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

⁷

Απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20).